

WYDARZENIA

Konwencja UNESCO

Pierwsze posiedzenie sygnatariuszy Konwencji UNESCO o Ochronie Podwodnego Dziedzictwa Kulturowego odbyło się 26-27 marca w Paryżu. Wziął w nim udział jako przedstawiciel MKiDN i Generalnego Konserwatora Zabytków dyrektor CMM dr inż. Jerzy Litwin. Konwencję, której podstawą jest współpraca państw-sygnatariuszy, zmierzająca m.in. do utworzenia standardów ochrony podwodnego dziedzictwa oraz efektywnego systemu szkolenia i promocji w zakresie archeologii podwodnej, podpisały dotychczas 24 państwa, głównie z rejonu Ameryki Łacińskiej, a spośród naszych sąsiadów – Litwa i Ukraina. Polska jest zainteresowana przystąpieniem do Konwencji, stąd obecność naszego przedstawiciela w gronie ok. 150 osób o statusie obserwatora.

Była to okazja do zebrania materiałów dotyczących Konwencji oraz nawiązania bądź odnowienia kontaktów z ośrodkami archeologii podwodnej w wielu krajach.

Conrady 2008

7 marca w głównej siedzibie CMM w Spichlerzach na Ołowiance odbyła się uroczystość wręczenia nagród Conrady 2008 – Indywidualności Morskie. Brązowe statuetki, przedstawiające postać Józefa Conrada-Korzeniowskiego, wręczone zostały pięciu laureatom nominowanym przez jury, któremu przewodniczył komandor Bałtyckiego Bractwa Żeglarzy w Gdańsku Andrzej Dębiec. Otrzymali je: żeglarz i działacz polonijny z USA Michał Bogusławski, pisarz i propagator morskiej historii kmdr Eugeniusz Koczorowski, pisarz, fotograf, filmowiec, założyciel portalu morskiego posejdon.net kpt. ż.w. Tomasz Sobieszkański, właściciel firmy Henri-Lloyd, produkującej żeglarskie ubrania Henryk Strzelecki oraz Joanna Pajkowska, która na 8-metrowym jachcie „Mantra Asia” jako pierwsza Polka samotnie okrążyła świat bez zawijania do portu. Jednocześnie wręczono nagrodę Conrada przyznaną przez Pomorski Okręgowy Związek Żeglarski, a jej laureatami są gdańscy żeglarze: Henryk Gardzewicz i Krzysztof Paul.

OŚRODEK KULTURY MORSKIEJ

Wizyta Norwegów

Kolejne, trzecie spotkanie robocze w ramach programu współpracy z Muzeum Morskim w Stavanger przy realizacji projektu Ośrodka Kultury Morskiej odbyło się w CMM w dniach 25-27 marca. Trzyosobowa delegacja norweska uczestniczyła w opracowaniu konspektu i pierwszej roboczej wersji wspólnej wystawy o archeologicznych badaniach podwodnych. Goście zwiedzili ponadto Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, Muzeum Wisły w Tczewie i Muzeum-Zamek w Malborku. Następne spotkanie planowane jest na początek maja w Stavanger.

Zakończenie pierwszego etapu prac

Dobiega końca rozpoczęty w grudniu 2008 roku pierwszy etap prac projektu „Przebudowa i rozbudowa infrastruktury kulturalnej Centralnego Muzeum Morskiego na potrzeby Ośrodka Kultury Morskiej”. Z uwagi na bezpieczeństwo zabytkowego Żurawia oraz ze względu na żelbetonową konstrukcję budynku Składu Kolonialnego demontaż był trudny. Roboty wykonywano bez wstrząsów, niemal ręcznie, pod stałym do-

zorem geodezyjnym i konserwatorskim. Na początku kwietnia wykonawca prac rozbiórkowych, Poleko Sp. z o.o., zacznie pod nadzorem archeologów odgruzowywanie fundamentów i piwnic. W najbliższym czasie zostanie także zabezpieczony odsłonięty fragment elewacji Żurawia od strony ulicy Szerokiej. W połowie maja powinny zacząć się właściwe badania archeologiczne.

Rozbiórka budynku Składu Kolonialnego, na którego miejscu stanie Ośrodek Kultury Morskiej, niebawem dobiegnie końca. Na zdjęciu stan z 31 marca. Fot. Bernadeta Galus

Promocja w Berlinie

CMM na zaproszenie Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej wzięło udział w jednym z największych targów turystycznych na świecie: ITB Berlin, które odbyły się w dniach 11-15 marca w kompleksie kongresowo-wystawieniowym Messe w Berlinie. Swoją ofertę prezentowało ponad 12 tys. wystawców z całego świata. W ramach narodowego stoiska polskiego tym razem szczególnie dużo miejsca poświęcono regionowi Pomorza: wydarzeniom, jakie tu się odbędą w najbliższym czasie (np. lipcowy Zlot Żaglowców w Gdyni) i produktom turystycznym, w tym turystyce kulturowej. CMM, które reprezentowały wicedyrektor Maria Dyrka, kierownik Działu Marketingu Katarzyna Nowicka oraz specjalista ds. promocji Marta Nicgorska, promowało Ośrodek Kultury Morskiej (The Maritime Culture Center), a przede wszystkim darczyńców projektu.

Marta Nicgorska przy stoisku promocyjnym Ośrodka Kultury Morskiej na ITB Berlin. Fot. Katarzyna Nowicka

Projekt Seaside

Realizowany przez CMM wraz z 12 partnerami z Niemiec, Szwecji i Litwy projekt Seaside (finansowany przez EFRR w ramach programu Południowy Bałtyk) nabiera rozpędu. 18 i 19 marca w Sjöro w Szwecji odbyło się czwarte już spotkanie, w którym ze strony CMM uczestniczyli: Katarzyna Nowicka, Jadwiga Klim, Tomasz Bednarz i Paweł Lassota. W trakcie spotkania omówiono m.in. kwestie logo i zawartości strony internetowej projektu oraz plan i metody działań marketingowych. Z kolei zebranie grupy muzealnej, której głównym zadaniem jest przygotowanie wspólnej wystawy, poświęcone zostało ostatecznym ustaleniom dotyczącym struktury i terminów prezentacji wystawy w poszczególnych muzeach (w CMM od września do listopada 2010 r.) oraz języków, w których sporządzone będą teksty. Drugi dzień spotkania poświęcono na wizytę na targach turystycznych w Göteborgu – największej tego typu imprezie w Szwecji, gdzie była okazja do poznania zróżnicowanych metod promocji oraz nawiązania nowych kontaktów.

Morski krajobraz kulturowy

W dniach 11-13 marca dr Robert Domżał i Marcin Kłos z Działu Historii Budownictwa Okrętowego wzięli udział w konferencji naukowej „Morski krajobraz kulturowy”, zorganizowanej w Kaliningradzie w ramach projektu „Crossroads – Lagoons as the cultural and historical crossroads of peoples in the South-Eastern Baltic area”. Konferencja dotyczyła odtwarzania kultury materialnej i niematerialnej południowo-wschodniego wybrzeża Bałtyku. Zaprezentowano dotychczasowe efekty prac, a także planowane inwestycje mające zwiększyć ofertę turystyczną regionu, m.in. projekt Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich. Uczestnicy zwiedzili otwartą w związku z konferencją wystawę czasową prezentującą niektóre aspekty badań etnologicznych i archeologicznych w obwodzie kaliningradzkim, odwiedzili też kilka ważnych stanowisk archeologicznych, między innymi cmentarz z pochówkami z okresu I-XV w. n.e. Przedstawiciele CMM zwiedzili ponadto Muzeum Światowego Oceanu w Kaliningradzie, w tym radziecki okręt podwodny B-413 typ 641 (w terminologii NATO: Foxtrot).

Spotkanie projektu MACHU

W marcu w Ostendzie (Belgia) odbyło się kolejne spotkanie robocze w ramach projektu MACHU: Managing Cultural Heritage Underwater (program KULTURA 2000). W spotkaniu stroną polską reprezentowali Iwona Pomian z CMM i Piotr Przędzicki z Państwowego Instytutu Geologicznego – Oddział Geologii Morza w Gdańsku. We wrześniu projekt dobiegnie końca, skupiono się więc na uzupełnieniu danych i podsumowaniu rezultatów. Wyniki prowadzonych prac zostały zaprezentowane w kolejnym raporcie, a całość będzie opublikowana w październiku br. Jednym z głównych osiągnięć MACHU było stworzenie podstaw do opracowania systemu zarządzania i monitoringu podwodnego dziedzictwa archeologicznego w akwenach państw uczestników projektu. Wyniki zostaną zaprezentowane na konferencji zaplanowanej na początek czerwca w Amersfort w Holandii oraz pod koniec czerwca w Gdańsku. Planowana jest też kontynuacja projektu od 2010 r.

Świetne opinie o książce „General Carleton”

Wydany w 2008 roku pierwszy tom z serii Badania Archeologiczne Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku: „The General Carleton Shipwreck 1785/Wrak statku General Carleton, 1785” zyskał bardzo dobre oceny zagranicznych naukowców. Recenzja książki ukazała się w najbardziej prestiżowym piśmie poświęconym archeologii podwodnej

International Journal of Nautical Archaeology. Jej autor Jens Auer pisze: „znakomity tom (...). Dobrze zilustrowany katalog czyni z książki nieocenione źródło odniesień dla naukowców zajmujących się XVIII-wieczną historią i morską kulturą materialną. Mocno rekomenduję ten tom i z niecierpliwością czekam na następne”. Na ręce dyrektora CMM dra Jerzego Litwina i redaktora tomu dra Waldemara Ossowskiego spływają listy gratulacyjne od naukowców z ośrodków zajmujących się archeologią i historią morską. Wszyscy zgodnie podkreślają rangę badań, wysoki poziom merytoryczny i edytorski wydawnictwa oraz wkład pracowników CMM w prace naukowo-badawcze i konserwatorskie. Dr John D. Broadwater, Główny Archeolog Narodowej Służby Oceanicznej, Newport News, USA, pisze: „Jestem pod ogromnym wrażeniem jakości opracowań, jak i samej publikacji”. Prof. dr Eric Rieth, Dyrektor Badań 5CRNS, Kierownik Archeologii Morskiej Muzeum Marynarki Wojennej w Paryżu: „Znakomite badania, publikacja pełna danych archeologicznych i historycznych. Dla francuskich archeologów to prawdziwa »Biblia naukowca«”. Dr Roger Knight, profesor historii morskiej, Narodowe Muzeum Morskie i Uniwersytet w Greenwich: „wspaniała książka, pięknie wykonana i zilustrowana, z ogromną ilością informacji wzbogacających naszą wiedzę o XVIII-wiecznej żegludze (...) CMM może być z tej pracy dumne”. Dr Andrew White, historyk Whitby: „Jest to najbardziej imponująca praca i jedno z najlepszych opracowań o wraku, jakie widziałem”. Duży artykuł o badaniach CMM na wraku „Carletona”, zachęcający do nabycia książki, zamieściła 6 marca „Whitby Gazette” (żaglowiec został zbudowany w Whitby, stamtąd też pochodziła większość załogi rejsu, zakończonego katastrofą na wysokości Dębek).